

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017**

Sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Zarząd jest zobowiązany zapewnić sporządzenie rocznego sprawozdania z działalności jednostki w roku obrotowym, obejmującego istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń.

Sprawozdanie z działalności jednostki obejmuje następujące części:

1. Zdarzenia istotnie wpływające na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego
2. Przewidywany rozwój jednostki
3. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju
4. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa
5. Akcje własne
6. Oddziały (zakłady) jednostki
7. Instrumenty finansowe
8. Wpływ działalności przedsiębiorstwa na środowisko naturalne
9. Zatrudnienie
10. Dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym

Paweł Puterko

Igor Puterko

Ewa Stolarczyk

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Olsztyn, dnia 30 maja 2018 roku

1. Zdarzenia istotnie wpływające na działalność jednostki, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego

W trakcie całego 2017 r. Spółka prowadziła intensywne działania w celu integracji strategicznej i organizacyjnej zakupionych w latach poprzednich biur w Łodzi, Warszawie, Wrocławiu i Ełku. Ujednolicono sposób dokonywania zakupu usług telekomunikacyjnych, usług kurierskich, zakupu materiałów biurowych i infrastruktury technicznej. Wprowadzono centralizację obsługi kosztów zakupu usług informatycznych.

W całym 2017 roku sprawnie funkcjonował system kontroli wewnętrznej pracowników Spółki wprowadzony w celu ujednoczenia standardowych procedur oraz wyeliminowania ryzyka błędów i nieprawidłowości. Stosowano okresowe przeglądy kontrolne w poszczególnych oddziałach Abak S.A. Nastąpiła kontynuacja wdrożenia wybranych programów księgowych (Symfonia i Optima), które mają docelowo funkcjonować w Spółce Abak i spółkach zależnych

Podjęmowano również stałe działania marketingowe i reklamowe, mające na celu pozyskiwanie nowych klientów oraz dalszą optymalizację kosztów działalności operacyjnej Abak S.A. w warunkach zwiększonej wydajności przy zachowaniu jakości i profesjonalizmu usług świadczonych przez Abak S.A.

Rozpoczęto wysyłkę alertów podatkowych do klientów obsługiwanych przez Abak S.A., która mają służyć zwiększeniu świadomości podatkowej klientów i wzmacnianiu poczucia ich bezpieczeństwa i wiary z profesjonalnym podmiotem. Prowadzono okresowe szkolenia podatkowe w trybie wideokonferencji dla pracowników Abak S.A w celu uaktualnienia wiedzy merytorycznej oraz jako wyraz dbałości Spółki o jakość świadczonych usług.

W grudniu 2017 roku został opracowany i wdrożony nowoczesny system IT oparty o tzw. chmurę obliczeniową Microsoft Azure, mający na celu scalenie i ujednoczenie wszystkich systemów IT w poszczególnych oddziałach Spółki oraz istotną poprawę wydajności i bezpieczeństwa pracy z punktu widzenia zarówno organizacji jak i użytkownika.

Spółka Abak S.A. pojawiła się również w mediach społecznościowych. Spółka stworzyła portal firmowy na portalu Facebook.com. W 2017 roku została zaprojektowana i stworzona nowa strona internetowa Abak S.A. (witryna www), spełniająca aktualne standardy i wymogi komunikacji z klientem.

Istotne działania Zarządu służyły analizie możliwości poszerzenia zakresu oferty świadczonych usług w celu zwiększenia wolumenu sprzedaży oraz poszerzenia grupy odbiorców poprzez identyfikowanie i zaspokajanie pojawiających się potrzeb i oczekiwań klienta.

2. Przewidywany rozwój jednostki

Spółka Abak S.A. w przyszłości zamierza nadal rozwijać ogólnopolską sieć biur zapewniających profesjonalną obsługę księgową i kadrowo-płacową dla małych i średnich przedsiębiorstw zarówno poprzez przejęcia istniejących i efektywnie działających biur rachunkowych, zlokalizowanych w dużych i średnich ośrodkach miejskich jak i poprzez rozwój organiczny w warunkach zwiększonej rozpoznawalności Spółki na rynku usług księgowych. Intencją Spółki jest stopniowa integracja przejmowanych podmiotów w jeden organizm administracyjny w celu optymalizacji kosztów funkcjonowania oraz możliwości poszerzenia oferty usług skierowanych do zróżnicowanych odbiorców. Dla realizacji powyższych założeń strategicznych Spółka dysponuje odpowiednimi kompetencjami i zasobami. Posiada nowoczesną i funkcjonalną siedzibę o korzystnej lokalizacji w centrum Olsztyna, kompleksowo wyposażone biuro, nowoczesny sprzęt komputerowy oraz profesjonalną i zintegrowaną kadrę pracowników o dużym doświadczeniu i wiedzy merytorycznej. Posiada

również, stabilne w zakresie bazy klientów oraz doświadczonej kadry pracowników, oddziały w Warszawie, Łodzi, Wrocławiu i Ełku, umożliwiające stałe pozyskiwanie klientów oraz budowę marki w dużych ośrodkach miejskich o znaczącym potencjale rozwojowym. Działania służące integracji działań i procesów merytorycznych i organizacyjnych w poszczególnych oddziałach Spółki dadzą docelowo możliwość sprawnego funkcjonowania Abak S.A. na stale zmieniającym się i wymagającym rynku usług księgowych oraz sprawnego reagowania na stale pojawiające się możliwości rozwoju.

3. Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Abak S.A. nie prowadzi działalności w zakresie badań i rozwoju.

4. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa

Poniżej przedstawiono podstawowe grupy wskaźników oceny sytuacji finansowej Spółki w 2017 roku.

W 2017 roku Spółka odnotowała przychody na poziomie 5 948 tys. PLN, co stanowi wzrost o 9% w stosunku do roku poprzedniego, w którym przychody wyniosły 5 464 tys. PLN. Wzrost przychodów miał związek z przejściem biura rachunkowego w Warszawie które przez cały 2017 r. było oddziałem Spółki a także z pozyskaniem kolejnych klientów w wyniku rozwoju organicznego) i negocjacjami cenowymi. Przychody ze sprzedaży netto dla jednostek powiązanych w 2017 r. wyniosły 426 tys. PLN. Przychody netto ze sprzedaży dla innych podmiotów niż jednostki powiązane w 2017 r. wzrosły o 535 tys. PLN (wzrost o 11% rdr) w stosunku do 2016 r.

Na wyniki Spółki w 2017 roku miał również wpływ wzrost o 511 tys. PLN (11%) kosztów działalności operacyjnej, których łączna wartość w 2017 roku wyniosła około 5 200 tys. PLN. Miało to związek z przejściem nowych pracowników (wzrost kosztów wynagrodzeń), wzrostem wysokości odpisów amortyzacyjnych oraz uruchomieniem Internetowej Platformy Księgowej Abak IPK (wzrost kosztów usług obcych). Zysk ze sprzedaży w 2017 r. wyniósł 748 tys. PLN i zmniejszył się tylko o 27 tys. PLN w stosunku do roku poprzedniego, co było wynikiem większej dynamiki kosztów działalności operacyjnej.

Wyniki Spółki są również obciążone odpisami amortyzacyjnymi dodatniej wartości firmy, które prezentowane są w pozostałych kosztach operacyjnych. Odpis amortyzacyjny od wartości firmy powstałej w związku z zakupem przedsiębiorstw, który jest zaliczany do kosztów podatkowych i umożliwia zastosowanie efektywnej tarczy podatkowej, obniżającej zobowiązania budżetowe z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, wpływa również w znacznym stopniu na zysk z działalności operacyjnej jednostki w ujęciu narastającym. Dlatego najbardziej miarodajnym i wiarygodnym wskaźnikiem jest EBIDTA (zysk z działalności operacyjnej + amortyzacja + odpis wartości firmy).

W 2017 roku odpisy amortyzacyjne dodatniej wartości firmy (prezentowane w innych kosztach operacyjnych) wyniosły 454 tys. PLN, co stanowi spadek o 38% względem 736 tys. PLN odnotowanych w 2016 roku. Wynika to z zakończenia amortyzacji dodatniej wartości firmy w przypadku niektórych oddziałów Abak S.A. Mimo że w 2017 roku spółka dokonywała odpisów amortyzacyjnych od nowego oddziału w Warszawie, to całokształtowe odpisy amortyzacyjne dodatniej wartości firmy uległy znaczącemu zmniejszeniu.

EBITDA w 2017 r. wyniosła 832 tys. PLN i była porównywalna z wartością 849 tys. PLN, w porównaniu z rokiem poprzednim, co wskazuje na zwiększający się udział w tej wartości zysku z działalności operacyjnej.

Sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym 2017

W rezultacie po uwzględnieniu przychodów i kosztów finansowych zysk brutto Spółki Abak S.A za 2017r. wyniósł 192 tys PLN i był wyższy o 271 tys. PLN (średniomiesięcznie o 23 tys. PLN) niż zysk brutto za 2016 rok.

Jednostkowy bilans ABAK S.A. na dzień 31 grudnia 2017r. wskazuje na spadek zobowiązań krótkoterminowych o 403 tys. PLN, głównie ze względu na terminowe spłaty kredytów inwestycyjnych. Nastąpił wzrost rdr w pozycji kapitał własny do kwoty 2 082 tys. PLN tj. o 198 tys. PLN (11%). Kwota aktywów obrotowych w wysokości 1 220 tys. PLN wzrosła o 442 tys. PLN (57%) w porównaniu z 31 grudnia 2016r.. Zmieniła się natomiast ich struktura. Należności od pozostałych jednostek z tytułu dostaw i usług pozostają na zbliżonym poziomie jak na dzień 31 grudnia 2016r. tj. ok. 390 tys. PLN, mimo zwiększenia przychodów ze sprzedaży, nastąpił jednak znaczący wzrost należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych o 259 tys. PLN (o 87% rdr) oraz inwestycji krótkoterminowych o 142 tys. PLN (pożyczki udzielone przez spółkę podmiotowi powiązanemu).

Rentowność

Rentowność jest rezultatem decyzji gospodarczych podejmowanych przez przedsiębiorstwo. Jej podstawowym zadaniem jest określenie zdolności podmiotu do generowania zysków postrzeganych przez pryzmat zasobów – tak kapitałowych jak i majątkowych, zaangażowanych w ten proces. Analiza rentowności wynika z potrzeby optymalizacji działalności przedsiębiorstwa i szukania najlepszych sposobów angażowania posiadanych przez nie środków.

Wskaźnik	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika	
		2017	2016
Zyskowność sprzedaży	zysk ze sprzedaży/przychody ze sprzedaży	12,6%	14,2%
Rentowność sprzedaży brutto	zysk brutto/przychody netto ze sprzedaży	3,2%	-1,4%
Rentowność sprzedaży netto	zysk netto/przychody netto ze sprzedaży	3,8%	-1,5%
Rentowność kapitału własnego	zysk netto/kapitał własny bez wyniku finansowego bieżącego roku	12,0%	-4,1%
Rentowność aktywów	zysk netto/aktywa ogółem	5,4%	-1,9%

W roku 2017 nieznacznie zmniejszyła się zyskowność sprzedaży o ok. 2 punkty procentowe. Oznacza to, że przedsiębiorstwo utrzymuje na podobnym poziomie dochodowość swojej podstawowej działalności operacyjnej. Pozostałe wskaźniki rentowności osiągnęły natomiast wartości dodatnie w porównaniu z 2016 rokiem, kiedy spółka zanotowała stratę brutto, przez co pozostałe wskaźniki rentowności osiągnęły wartość ujemną. Odnotowano wysoki wskaźnik rentowności kapitału własnego

Sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym 2017

Wskazuje to na skuteczną poprawę rentowności działalności ze względu na jeszcze lepsze wykorzystanie posiadanego potencjału ludzkiego oraz infrastruktury organizacyjnej i technicznej, a także podejmowane działania restrukturyzacyjne wpływające na poziom ponoszonych kosztów.

Płynność finansowa

Płynność finansowa wyraża zdolność przedsiębiorstwa do terminowego regulowania zobowiązań. Zdolność ta opiera się na zasobach posiadanej przez jednostkę gotówki oraz na pozostałych zasobach materialnych, które jednostka zamienia w określonym czasie na gotówkę (cykl aktywów obrotowych).

Wskaźnik	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika	
		2017	2016
Wskaźnik płynności szybkiej	(inwestycje krótkoterminowe + należności krótkoterminowe)/ zobowiązania krótkoterminowe	0,9	0,6
Wskaźnik płynności bieżącej	(aktywa obrotowe - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe)/ zobowiązania krótkoterminowe	0,9	0,6
Pokrycie zobowiązań należnościami	należności handlowe/ zobowiązania handlowe	6,1	7,5
Kapitał obrotowy netto (w tys. zł.)	aktywa obrotowe – zobowiązania bieżące	-146	- 544
Udział kapitału pracującego w całości aktywów	kapitał obrotowy/ aktywa ogółem	-3,5%	-12,7%

Wskaźniki płynności finansowej osiągnęły w 2017 roku poziom porównywalny jak w roku poprzednim. Nastąpiło zwiększenie wartości kapitału obrotowego netto spowodowane wzrostem aktywów obrotowych (w tym należności) o 442 tys. PLN przy utrzymaniu się zobowiązań bieżących na zbliżonym poziomie.

Sprawność wykorzystania zasobów

Wskaźniki sprawności wykorzystania zasobów oceniają zdolność przedsiębiorstwa do optymalnego zarządzania posiadanymi aktywami oraz wskazują, czy wielkość danego aktywa jest adekwatna do rozmiarów prowadzonej przez przedsiębiorstwo działalności. Wskaźniki sprawności określają długość cyklu rotacji jakiego podlegają zapasy, należności i aktywa ogółem oraz wskazują okres, po jakim przedsiębiorstwo przeciętnie spłaca swoje zobowiązania.

Wskaźnik	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika	
		2017	2016
Wskaźnik rotacji majątku	przychody netto ze sprzedaży/aktywa ogółem	1,4	1,3
Wskaźnik obrotu rzeczowych aktywów trwałych	przychody netto ze sprzedaży/aktywa trwałe	2,0	1,6
Wskaźnik rotacji należności w dniach	(należności z tytułu dostaw i usług/przychody ze sprzedaży)*360	57	46
Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	(zobowiązania z tytułu dostaw i usług/koszty własne sprzedaży)*360	33	22

W roku 2017 nastąpił nieznaczny wzrost wskaźników rotacji majątku i rzeczowych aktywów trwałych w porównaniu z rokiem poprzednim, co wskazuje na utrzymywanie się sprawności organizacyjnej przedsiębiorstwa mimo jego wzrostu wskutek przejmowania kolejnych jednostek.

Finansowanie działalności

Wskaźniki finansowania prezentują strukturę źródeł finansowania działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorstwo. Wskazują na udział poszczególnych składowych kapitałów własnych i obcych w finansowaniu aktywów. Ich optymalne wartości pozwalają na utrzymanie przez przedsiębiorstwo długoterminowej płynności finansowej.

Wskaźnik	Formuła obliczeniowa	Wartość wskaźnika	
		2017	2016
Współczynnik zadłużenia	kapitał obcy / kapitały ogółem	0,5	0,6
Pokrycie zadłużenia kapitałem własnym	kapitał własny/zobowiązania wraz z rezerwami	1,0	0,8
Stopień pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	kapitał własny/aktywa trwałe	0,7	0,5
Trwałość struktury finansowania	kapitał własny/pasywa ogółem	0,5	0,4

W związku ze wzrostem o 198 tys. PLN kapitału własnego Spółki nieznacznie zmniejszył się współczynnik zadłużenia, zwiększyły się natomiast wskaźniki pokrycia zadłużenia i aktywów trwałych kapitałem własnym oraz trwałości struktury finansowania.

5. Akcje własne

Spółka nie nabywała w roku 2017 i nie posiada akcji własnych.

6. Oddziały (zakłady) jednostki

Spółka posiada oddziały w Warszawie (Ochota i Bielany), w Łodzi, we Wrocławiu oraz w Ełku, jednak oddziały te nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych.

7. Instrumenty finansowe

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka należą kredyty bankowe, leasingi oraz środki pieniężne. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest zabezpieczenie środków na finansowanie działalności operacyjnej. Oprócz tego Spółka posiada również inne instrumenty finansowe, które powstają w ramach prowadzonej przez nią działalności, tj. należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Spółka świadomie i odpowiedzialnie zarządza ryzykiem finansowym. Podstawowymi celami realizowanymi poprzez zarządzanie ryzykiem finansowym są:

- zwiększenie przewidywalności przepływów pieniężnych,
- zapewnienie krótkoterminowej płynności finansowej,
- optymalizacja wartości przepływów pieniężnych i ryzyka,
- wspieranie procesów operacyjnych, inwestycyjnych i finansowych organizacji.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują:

- ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością
- ryzyko kredytowe

Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy.

Spółka nie stosowała zabezpieczenia stóp procentowych, uznając że ryzyko stopy procentowej nie jest znaczące. Niemniej Spółka monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych i nie wyklucza podjęcia działań zabezpieczających w przyszłości.

Ryzyko kredytowe /ryzyko związane z niespłacalnością należności od odbiorców

Spółka jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko, że wierzyciele nie wywiążą się ze swoich zobowiązań i tym samym spowodują poniesienie strat przez Spółkę.

Spółka posiada nieuregulowane należności od spółki zależnej Progress XXVIII w Legnicy, której klienci w większości są powiązani kapitałowo ze znaczącym podmiotem w branży nieruchomości. Ponieważ kwota należności jest istotna, będzie ona przedmiotem zainteresowania i działań Zarządu w kolejnych okresach sprawozdawczych. Zarząd nie widzi ryzyka utraty wartości aktywów.

W roku od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń oraz nie wykorzystywała instrumentów finansowych w zakresie ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie jest ona narażona.

8. Wpływ działalności przedsiębiorstwa na środowisko naturalne

Nie dotyczy.

9. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w 2017 roku wynosiło 61 osób.

Zatrudnienie w 2017 roku z podziałem na oddziały:

- Olsztyn – 41 osoby
- Warszawa – 7 osób
- Łódź – 3 osoby
- Wrocław - 5 osób
- Ełk - 5 osób

10. Dodatkowe wyjaśnienia do kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym

Testy na utratę wartości

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku przeprowadzono test na trwałą utratę wartości dla wartości firmy wykazanej w sprawozdaniu finansowym. Przeprowadzony test oparty na przewidywanych zdyskontowanych przyszłych przepływach pieniężnych nie wykazał trwałej utraty wartości. Założono wzrost przychodów i wyniku finansowego w latach następnych wynikający z pozyskania nowych kontraktów. Prognozowane wyniki finansowe na rok 2018 oraz lata kolejne są w ocenie Zarządu realne do zrealizowania.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku przeprowadzono test na trwałą utratę wartości udziałów w spółce VALOR Sp. z o.o. Przeprowadzony test oparty na przewidywanych zdyskontowanych przyszłych przepływach

ABAK S.A.

Sprawozdanie z działalności jednostki w roku obrotowym 2017

pieniężnych nie wykazał trwałej utraty wartości udziałów. Założono wzrost przychodów i wyniku finansowego tej spółki w latach następnych wynikający z pozyskania nowych kontraktów. Prognozowane wyniki finansowe VALOR Sp. z o.o. na rok 2017 oraz lata kolejne są w ocenie Zarządu realne do zrealizowania oraz Spółka zamierza utrzymywać posiadane udziały przez okres przyjęty w modelu wyceny.

Zarząd ocenia, iż polityka inwestycyjna przyniesie Spółce oczekiwane korzyści.

Poza kwestiami opisanymi powyżej nie wystąpiły w sprawozdaniu kwoty wymagające dodatkowego komentarza, które nie zostały by wyjaśnione w sprawozdaniu finansowym.

Paweł Puterko

Igor Puterko

Ewa Stolarczyk

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Olsztyn, dnia 30 maja 2018 roku